AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2015 / 119 • Eylül 2015

AVUSTRALYA HÜKÜMETİNİN ERMENİ İDDİALARINA CEVABI

AVİM

Avusturalya Hükümeti neden Ermeni Soykırımı'nı tanımayı reddediyor?

· Avusturalya Hükümeti Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde yaşanan dehşet verici ve trajik biçimde canlarını kaybeden ve acı çeken Ermeni halkının duygularını derin bir biçimde paylaşmaktadır.

· Bu olayların (katliamlar ve cebri yürüyüşlerin) gerçekleştiğine dair hiçbir şüphe yoktur.

  o Bu katliamların Ermeni kimliği, mirası ve kültürü üzerinde yıkıcı bir etkiye sahip olmuş ve bu etki daha sonraki kuşaklara aktarılmıştır.

· Bu korkunç olaylar ve mağdurları hiçbir zaman unutulmamalıdır, ancak Hükümet bu olayları "soykırım " olarak tanımamaktadır.

· Türkiye'de, Ermenistan'da ve Avustralya'dakiler de dâhil olmak üzere olaylardan etkilenmiş tüm toplumlarda bu konu hakkında kökleşmiş görüşler bulunmaktadır.

· Hükümet bu görüşlere saygı duymakla birlikte, uzun sureden beri sergilediği net bir tutuma sahiptir.

  o Hükümet bu acı dolu tarihi tartışmaya müdahil olmamaktadır.

  o Hükümet, ilgili toplumlar ve hükümetler arasındaki diyaloğun böylesine hassas bir konunun çözümünde en iyi yol olduğuna inanmaktadır.

· Hükümet, Türkiye ve Ermenistan arasındaki ilişkileri normalleştirmek amacıyla Kasım 2009 'da imzalanan Protokollerin onaylanması için çağrı yapmaya devam etmektedir.

  o Ayrıca, Türk ve Ermeni Hükümetlerinin, farklı tarihsel söylemlerinde uzlaşma sağlanabilmesi için bir araya gelmelerini teşvik etmeyi sürdürmektedir.

· Hükümet, dönemin Başbakanı, şimdiki Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından bu hassas konu ve Ermeni-Türk ilişkileri ile ilgili Nisan 2014'te yapılan uzlaştırıcı açıklamayı dikkate almıştır.

- Türkiyenin yeni Başbakanı Ahmet Davutoğlu bu konuyla ilgili benzer bir açıklamayı Ocak 2015'te yapmıştır.

· Avustralya, bu açıklamaların Türkiye, Ermenistan ve etkilenen diğer toplumlar arasındaki diyalog sürecine hareketlilik getirmesini ve görüşmelere hız kazandırmasını umut etmektedir.

Hükümetin bu tutumu, Gelibolu seferinin yüzüncü yılına yaklaşırken Türkiyeyi rencide etmeme isteğinden mi kaynaklanmaktadır?

· Avustralyanın Ermenilere yönelik katliamlar konusuna karşı tutumu her zaman net olmuş ve tüm Avustralya Hükümetleri tarafından uygulanmıştır.

· Avustralya, Türkiye ve Ermenistanla sağlamlaştırmayı hedeflediği sıcak ve yakın ilişkilere sahiptir.

· Her iki ülkenin aralarındaki farklılıkları ve hassasiyetleri çözmek için yakın ilişkiler kurmasına yönelik desteğimizi yineliyoruz.

· Türkiye'yle Gelibolu'da paylaştığımız ortak tarih bizi birbirimize bağlayan çok önemli bir bağdır.

- Fakat Türkiyeyle mevcut ilişkilerimiz, Anzak söyleminin ötesine giden, değerli ve sağlam bir ilişkidir.

· G20, Birleşmiş Milletler ve diğer çok taraflı forumlarda Türkiyeyle büyümeyi arttırmak, istihdam yaratmak, ticareti ve yatırımı arttırmak, Afganistan, Irak ve Suriyede olduğu gibi küresel güvenliği tehdit eden konulara çözüm bulmak ve şiddet içeren aşırılık ve yabancı savaşçılarla mücadele etmek için yakın olarak çalışmaktayız.

· Bu bağlamda Çanakkale Savaşının yüzüncü yıldönümü, etki ve anma açısından iki ülke için de önemli bir an olacak ve yüzyıl önce Birinci Dünya Savaşı sırasında Gelibolu'da düşman olan iki ülkenin uzlaşabileceğinin ve dost olabileceğinin bir örneği olacaktır.

Avustralya Dışişleri ve Ticaret Bakanlığı (DFAT), bilgi edinme hakkı çerçevesinde Avustralya Ermeni Ulusal Komitesinin talep ettiği çok sayıdaki belgede neye dayanarak düzeltmeler yapmıştır?

· Bilgi edinme hakkı yasası, Avustralya hükümetine gizli olarak verilmiş olan belgelerin ve ifşa edilmesi durumunda Avustralyanın uluslararası ilişkilerine zarar verebilecek belgelerin bu hakkın dışında tutulmasını öngörmektedir

Arka Plan

· Anzak Günü'nün yüzüncü yıl dönümü Osmanlı İmparatorluğunun son yıllarında(1915-23) patlak veren mezhep çatışmaları sırasında gerçekleşen katliam ve zorunlu sınır dışı etmelerin [orijinal metinde forced deportation ifadesi kullanılmıştır] yüzüncü yılına denk gelmektedir. Avustralyadaki Ermeni toplumu Anzak Günün'den bir gün önce, 24 Nisan 2015 tarihinde bu olayların yüzüncü yılını anacaktır.

· Avustralya'daki Ermeni, Pontus-Rum ve Süryani toplumları federal ve eyalet yönetimlerini bu katliamları soykırım olarak tanımaları yönünde ikna etmek için uzun soluklu kampanyalar yürütmüşlerdir. Bu çabalar NSW(1997, 1998, 2013) ve Güney Avustralya parlamentolarında "soykırım"ı tanıyan yasaların geçmesiyle ve Adelaide'deki Salisbury parkında olduğu gibi yerel yönetimler tarafından anıtların dikilmesiyle sonuçlanmıştır. Avustralya Ermeni Ulusal Komitesi (ANC), "soykırım"ın Avustralya Hükümeti tarafından resmi olarak tanınması için bastırmaya devam etmektedir.

· Türk Hükümeti bu konuda son derece hassas davranmakta ve soykırım iddialarını tanıyan ülkelere, ulusal veya yerel parlamentolara karşı son derece ihtiyatlı yaklaşmaktadır. Türk hükümeti Osmanlı'nın son yıllarında (Türklerle birlikte) birçok Ermeni, Pontus Rum ve Süryaninin öldüğünü kabul etmekte, ama bunun kasıtlı bir soykırım politikasının sonucu olduğunu şiddetle reddetmektedir. Türkiye uluslararası alanda ve Avustralya'da soykırım tanındığı durumlara sert tepki göstermiştir.

· Birbirini izleyen federal yönetimler müdahaleci olmayan, ilgili toplumların maruz kaldığı olayları tanıyan, ancak bunları " soykırım" olarak tanımlamayan bir politika izlemiştir. 1948 Soykırımın Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinde ortaya konulduğu gibi, "soykırım" kelimesinin uluslararası hukukta özel bir tanımı vardır.

· Nisan 2009da Türkiye ve Ermenistan ilişkilerin geliştirilmesine yönelik bir yol haritası üzerinde anlaşmaya vardıklarını duyurmuştur. Diplomatik ilişkilerin geliştirilmesi, ortak sınırın tekrar açılması ve tarihsel olayların ele alınacağı ortak bir komisyon kurulmasına yönelik Protokoller 10 Kasım 2009'da imzalanmıştır. Protokollerin onaylanması ve yürürlüğe girmesine yönelik ilerleme Ermenistan'ın Azerbaycan'ın Karabağ bölgesini işgal etmesiyle bağlantılı olarak hız kaybetmiştir. Nisan 2014te Başbakan Erdoğan, geçmişe göre nispeten daha uzlaştırıcı bir dil kullanarak Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarında ölen Ermenilere baş sağlığı dileyen bir açıklama yayınlamıştır. Bu açıklama, Avustralya Ermeni Ulusal Komitesi de (ANC) dahil olmak üzere dünya genelinde Ermeniler tarafından kabul görmese de, uluslararası alanda memnuniyetle karşılanmıştır. Avustralya Dışişleri Bakanı Bishop Türk Hükümetinin verdiği bu olumlu mesajı, dönemin Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğluna gönderdiği bir mektupla onaylamıştır (bu mektup bilgi edinme hakkı yasası çerçevesinde yayınlanmıştır). Türkiye Cumhuriyetinin yeni Başbakanı Ahmet Davutoğlu da Ocak 2015te benzer bir açıklama yapmıştır.

· 2 Kasım 2014'te, Avustralya Ermeni Ulusal Komitesi'den Vache Kahramanian Avustralya Dışişleri ve Ticaret Bakanlığından (DFAT) bilgi edinme hakkı yasası çerçevesinde, aşağıdaki taleplerde bulunmuştur:

  - Avustralya Dış İlişkiler ve Ticaret Bakanlığı, Avustralya Dışişleri Bakanı ve

Avustralyadaki Türk Büyükelçiliği arasında, Ermeni Soykırımı, Ermenilere yönelik katliamı, ve soykırım hakkındaki mektup, e-posta, telefon konuşmalarının dökümü, diplomatik telgraflar da dahil olmak üzere 1 Ocak 2014ten itibaren yapılan tüm yazışmalar

o Avustralya Dış İlişkiler ve Ticaret Bakanlığı ve Türk Dışişleri Bakanı arasında, Ermeni Soykırımı, Ermenilere yönelik katliam, ve soykırım hakkında mektup, e-posta, telefon konuşmalarının dökümü, diplomatik telgraflar da dahil olmak üzere 1 Ocak 2014ten itibaren yapılan tüm yazışmalar

o Avustralya Dış İlişkiler ve Ticaret Bakanlığı, Avustralya Dışişleri Bakanı ve Ankaradaki Avustralya Büyükelçiliği arasında, Ermeni Soykırımı, Ermenilere yönelik katliamı, ve soykırım hakkında mektup, e-posta, telefon konuşmalarının dökümü, diplomatik telgraflar da dahil olmak üzere 1 Ocak 2014ten itibaren yapılan tüm yazışmalar

· Avustralya Dışişleri ve Ticaret Bakanlığının kararı Ermeni Ulusal Konseyine 8 Aralık 2014 tarihinde iletilmiştir. Avustralya'daki ilgili toplumsal gruplar Bakanlığın bilgi edinme hakkı yasası çerçevesinde yayınladıklarına karşılık vermiştir. 20 Aralık 2014'te, Avustralya Türk Savunma Birliği (Australian-Turkish Advocacy Alliance), Avustralya Hükümetinin Ermenilere yönelik katliamları soykırım olarak tanımama politikasına dikkat çeken bir basın bildirisi yayınlamıştır. 8 Ocak 2015'te Ermeni Ulusal Komitesi Hükümetin bu konudaki pozisyonunu eleştiren bir açıklama yayınlamış ve dönemin Dışişleri Bakanı Bishop'ın Türkiye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'na gönderdiği mektuba atıfta bulunarak Türkiye'yi Avustralya'yı susturmakla suçlamıştır. Açıklamada bilgi edinme özgürlüğü hakkı çerçevesinde yayınlanan belgelerde yapılan düzeltmeler de eleştirilmiştir. O tarihten bu yana bu ana akım medyada bu konu hakkında yapılan herhangi bir yayın yapıldığına dair bir bilgiye sahip değiliz.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "AVUSTRALYA HÜKÜMETİNİN ERMENİ İDDİALARINA CEVABI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 119. Eylül 30. Erişim Kasım 17, 2026. https://avimbulten.org/tr/Yorum/AVUSTRALYA-HUKUMETININ-ERMENI-IDDIALARINA-CEVABI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır